

[Per Hækkerup.]

linje, som der har været enighed om — har jeg da forstået — mellem alle partier her i det høje ting, og jeg ser ingen grund til, at denne politik skulle gøres afhængig af vor udtræden af Atlantpagten.

På tilsvarende måde har jeg forstået, at der også var enighed mellem partierne om, at man skulle arbejde for skabelsen af et europæisk sikkerhedssystem, og at man så positivt på bestræbelserne for at få indkaldt en tilstrækkelig velforberejdet sikkerhedskonference om de europæiske problemer. Det er heller ikke afhængigt af vort medlemskab eller ikke-medlemskab af Atlantpagten, og jeg ser i og for sig ikke, at det kan være i socialistisk folkepartis interesse at gøre en politisk indsats for etableringen af en sådan sikkerhedskonference med henblik på at skabe et sikkerhedssystem og bestræbelserne for at styrke FN afhængig af, at vi udtræder af NATO. Det kan dog ikke være formålet med SFs politiske virksomhed; jeg synes tværtimod, de må være interesseret i, at vi uanset vort medlemskab af Atlantpagten er enige om at fortsætte disse bestræbelser så energisk, som det er muligt.

Den fjerde del af forslaget skal jeg ikke gøre mange bemærkninger om. Jeg tror, det under de herskende forhold er et fuldstændig urealistisk forslag. Man kan sige, det er sådan lidt af en grille, hvis man vil være uvenlig, en ny tanke, hvis man vil være venlig. Jeg tror ikke, den har nogen som helst mulighed for at blive realiseret, sådan som den politiske situation er ude omkring i verden, men den kan naturligvis lægges på lager, til bedre tider måtte vise sig i den internationale politik, og så håber jeg, at vi til den tid vil erindre, at det var Aksel Larsen, der herhjemme var fader til ideen.

Poul Schlüter: Det forslag, hr. Aksel Larsen har forelagt folketinget om, at vort land med et års varsel skulle udmelde sig af NATO, tør jeg vist godt karakterisere som noget af det mest ansvarløse, man nogen sinde har forelagt dette ting.

I mit parti har vi den opfattelse, at en tilbagevenden til 1930ernes mangel på organisation af sikkerhedspolitikken i vor del af verden er meget lidt fristende. Vi mener, at NATO har været en ubestridelig succes i de

20 år, som nu er gået, og alt taler for, at NATO i hvert fald foreløbig vil være uundværlig som det vigtigste led i sikkerhedspolitikken i Europa. Det er vor bedømmelse, at de mindre vesteuropæiske lande har været i en mere sikker stilling under NATO end nogen sinde tidligere.

Jeg mener også, at de små europæiske lande har haft en højere grad af faktisk suverænitet og udenrigspolitisk bevægelsesfrihed, end de nogen sinde før i deres historie har haft. Det hænger sammen med, at de har været et led i et sikkerhedspolitisk arrangement, som har muliggjort det for dem at tale på trods af en række lande, som de ellers ikke ville turde at kunne være i modstrid med. Dette er sket, og sådan har det været i de 20 år, på trods af at der både i 1950'erne og i 1960'erne har været megen uro og krise på den anden side af skillelinjen mellem Øst- og Vesteuropa. Jeg minder om Ungarnkrisen og om Czekoslovakietkrisen, som har vist os, at vi endnu ikke på den side af jerntæppet har den stabilitet, vi kunne ønske os og gerne vil arbejde for.

Men det afgørende, når jeg skal bedømme hr. Aksel Larsens forslag, er, at hans alternativ fortaber sig i den rene tåge. Hr. Aksel Larsen siger, at Danmark uden videre og straks skal erklære sig alliancefri; men mon det dog ikke ville være det farligste af alt? Mon ikke netop tomrummet lettere end noget andet inviterer til uro? Alliancefriheden giver efter min bedømmelse en større risiko på to områder. For det første for angreb på vort territorium, men det er næsten kun den ene side af sagen. Den anden er en risiko for politisk pression, som vi, fordi vi er et lille land, vanskeligt kan modstå.

Dernæst siger hr. Aksel Larsen i sit forslag, at vi skulle indlede et nærmere udenrigspolitisk samarbejde med Sverige, med Finland og — med hr. Aksel Larsens egne ord — om muligt med Norge. Dette ordvalg har jeg hæftet mig meget ved. Det er, ligesom hr. Aksel Larsen på forhånd lettere accepterer, at der skulle kunne gennemføres en harmonisering af den danske og den finske udenrigspolitik end af den danske og den norske. Det er, ligesom hr. Aksel Larsen på forhånd, man kunne næsten tro med en vis glæde, afskriver samarbejde i udenrigspolitikken mellem Danmark og Norge. Men det kan ikke være rimeligt. I øvrigt udfolder